

ПРОФЕСІЙНЕ СУДЖЕННЯ У СФЕРІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА МСБО ТА МСФЗ

©2023 УСАТЕНКО О. В., ПАШКЕВИЧ М. С.

УДК 657.1.012
JEL: M40; M41

Усатенко О. В., Пашкевич М. С. Професійне судження у сфері бухгалтерського обліку та фінансової звітності за МСБО та МСФЗ

Мета статті полягає у: встановленні якісних вимог до змісту інформації про операцію, подію чи умову, до яких застосовують професійне судження бухгалтера; розробці алгоритму розгляду джерел інформації при наданні професійного судження; ретельному дослідженні МСБО та МСФЗ і визначенні випадків, коли бухгалтери повинні застосовувати професійне судження при виборі альтернатив, передбачених МСФЗ, а також у випадках, ними не передбачених, оскільки нормативне регулювання не здатне врахувати безліч варіативних ситуацій господарської діяльності. У результаті дослідження було окреслено межі поняття «професійне судження бухгалтера» та встановлено, що професійне судження можна вважати одним із важливих інструментів регулювання бухгалтерського обліку в реалізації його основної мети – формування достовірної та повної інформації про фінансовий стан і фінансову діяльність суб'єкта господарювання, а також інструментом, що дозволяє своєчасно й адекватно реагувати на зміни, що відбуваються. Встановлено якісні вимоги до змісту інформації про операцію, подію чи умову, до яких застосовують професійне судження; розроблено алгоритм розгляду джерел інформації при наданні професійного судження; визначено випадки застосування професійного судження за МСБО та МСФЗ. Це приведе до підвищення якості звітності підприємства, дозволить бухгалтеру керувати фінансовою звітністю, робити її корисною для аналізу, управління. Перспективами подальших досліджень у даному напрямі є: визначення класифікаційних ознак професійних бухгалтерських суджень; встановлення формату та змісту розкриття інформації про ризики в бухгалтерській (фінансовій) звітності; виявлення тенденцій змін базових показників фінансового стану організацій залежно від професійного бухгалтерського судження, що формується у процесі встановлення облікової політики.

Ключові слова: професійне судження, інформація, якісні вимоги, фінансовий стан, ризики, облікова політика.

Рис.: 1. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 18.

Усатенко Ольга Вікторівна – доктор економічних наук, професор, професор кафедри міжнародних відносин і аудиту, Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» (просп. Дмитра Яворницького, 19, Дніпро, 49005, Україна)

E-mail: usatenko.ol.v@ntnu.one

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3198-9002>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/A-8564-2019>

Пашкевич Марина Сергіївна – доктор економічних наук, професор, завідувачка кафедри міжнародних відносин і аудиту, Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» (просп. Дмитра Яворницького, 19, Дніпро, 49005, Україна)

E-mail: pashkevych.m.s@ntnu.one

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3012-1690>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/925126>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55321431700>

UDC 657.1.012
JEL: M40; M41

Usatenko O. V., Pashkevych M. S. Professional Judgment in the Field of Accounting and Financial Reporting in Accordance with IAS and IFRS

The article is aimed at: establishing qualitative requirements for the content of information about a transaction, event or condition to which the professional judgment of an accountant is applied; development of an algorithm for considering sources of information when providing professional judgment; a thorough examination of IAS and IFRS and identification of cases where accountants should use professional judgment when choosing alternatives provided for in IFRS, as well as in cases not provided for by these standards, since normative regulation is not able to take into account many variable business situations. As a result of the study, the boundaries of the concept of «professional judgment of an accountant» are outlined and it is determined that professional judgment can be considered one of the important tools for regulating accounting in realizing its main goal – the formation of reliable and complete information about the financial condition and financial activities of an economic entity, as well as a tool that allows timely and adequate response to the changes that taking place. Qualitative requirements for the content of information about a transaction, event or condition to which professional judgment is applied are established; an algorithm for considering sources of information in providing professional judgment is developed; cases of application of professional judgment under IAS and IFRS are defined. This will lead to an increase in the quality of reporting of the enterprise, will allow the accountant to manage financial statements, make it useful for analysis and management. Prospects for further research in this direction are as follows: determination of classification features of professional accounting judgments; establishing the format and content of risk disclosure in the accounting (financial) statements; identification of trends in the basic indicators of the financial condition of organizations depending on the professional accounting judgment formed in the process of establishing accounting policies.

Keywords: professional judgment, information, quality requirements, financial condition, risks, accounting policies.

Fig.: 1. **Tabl.:** 1. **Bibl.:** 18.

Usatenko Olha V. – D. Sc. (Economics), Professor, Professor of the Department of International Relations and Audit, National Technical University "Dnipro Polytechnic" (19 Dmytra Yavornytskoho Ave., Dnipro, 49005, Ukraine)

E-mail: usatenko.ol.v@ntnu.one

ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-3198-9002>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/A-8564-2019>

Одна з найпомітніших відмінностей між національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку існує в підході до професійного бухгалтерського судження. Сьогодні можна стверджувати, що професійне судження – це нова категорія, сформована у сфері бухгалтерського обліку, яка має власне визначення, зміст і обсяг. Керуючись своїм професійним судженням, бухгалтер здатний дієво організувати підготовку та ведення документації, готувати достовірні звіти. Все це приводить до формування принципу професійного судження.

Питанню сутності та використанню професійного судження бухгалтера приділили значну увагу вітчизняні та зарубіжні вчені, а саме: В. С. Лень, В. А. Нехай обґрунтовували зміст поняття «професійне судження бухгалтера», його структуру та сферу застосування [1], Т. О. Тарасова розглядала професійне судження бухгалтера як основу інноваційного розвитку системи обліково-аналітичного забезпечення управління [2], Т. М. Сторожук досліджувала способи та проблеми формування професійного судження бухгалтера [3], М. Fard, A. Jahanshad, Z. Poorzamani розглядали вплив соціального інтелекту на професійне судження аудитора [4], М. Chari, Н. К. Steensma, Ch. Connaughton вивчали скомпрометовані професійні судження [5].

Аналізуючи науковий внесок учених, слід зазначити, що недостатньо дослідженим у науковому середовищі залишається питання встановлення випадків застосування професійного судження щодо кожного МСБО та МСФЗ.

Метою дослідження, результати якого викладено в даній статті, є встановлення якісних вимог до змісту інформації про операцію, подію чи умову, до яких застосовують професійне судження бухгалтера; розробка алгоритму розгляду джерел інформації при наданні професійного судження; ретельне дослідження МСБО та МСФЗ і визначення випадків, коли бухгалтери повинні застосовувати професійне судження при виборі альтернатив, передбачених МСФЗ, а також у випадках, ними не передбачених, оскільки нормативне регулювання не здатне врахувати безліч варіативних ситуацій господарської діяльності.

Для досягнення поставленої мети в даній статті виконано такі завдання:

- ✦ окреслено межі поняття «професійне судження бухгалтера»;
- ✦ встановлено випадки застосування професійного судження;

- ✦ встановлено якісні вимоги до змісту інформації про операцію, подію чи умову, до яких застосовують професійне судження;
- ✦ розроблено алгоритм розгляду джерел інформації при наданні професійного судження;
- ✦ визначено випадки застосування професійного судження за МСБО та МСФЗ.

Застосування професійного судження має певні труднощі широкого застосування на практиці, оскільки бухгалтеру легше виконувати положення правових актів, ніж нести відповідальність за прийняті рішення. У даний час професійне судження бухгалтера – це можливість висловити свою думку та на її основі прийняти рішення щодо відображення окремих операцій і подій, а потім звітувати, керуючись своїм досвідом і конкретними знаннями. Поза сумнівом, це відкриває широкі можливості для бухгалтера у сфері складання фінансової звітності.

Міжнародні стандарти в більшості випадків встановлюють саме принципи, а не правила, а принципи припускають деяку частку свободи і навіть творчості для бухгалтера.

Професійне судження бухгалтера включає в себе вимірювання його здібностей і навичок для виконання його професійних обов'язків. Це може включати в себе оцінку його знань законів та правил бухгалтерського обліку, його здатності правильно виконувати бухгалтерські процедури та правильно використовувати бухгалтерські програми. Також може бути оцінено його здатність правильно використовувати бухгалтерські процедури для забезпечення вірної обробки даних.

Застосування професійного судження відбувається у випадку, коли необхідно виконати ту дію, яка не «запрограмована» в стандартах бухгалтерського обліку, і при застосуванні облікової політики бухгалтер має зробити своє професійне судження про те, як саме вчинити, залишившись у межах облікової політики.

Відповідно до п. 7 МСБО 8 «Облікова політика, зміни в обліковій політиці та помилки», якщо МСФЗ спеціально застосовується до операції, іншої події чи умови, облікова політика або політика, застосована до такої статті, повинна бути визначена такими МСФЗ. Якщо немає МСФЗ, який конкретно стосується операції, іншої події чи умови, керівництво має використовувати судження як при розробці, так і при застосуванні облікової політики [6].

При цьому необхідно спостерігати за тим, щоб інформація про операцію, подію чи умову була:

- ✦ адекватною потребам користувачів при прийнятті економічних рішень. Це означає, що така інформація має бути важливою для користувачів, щоб її враховувати під час прийняття економічних рішень;
- ✦ надійною – в тому сенсі, щоб фінансові звіти достовірно представляли інформацію про фінансовий стан, фінансові результати та рух грошових коштів суб'єкта господарювання;
- ✦ відображенням справжнього економічного змісту операції, іншої події чи умови, а не лише юридичної форми;
- ✦ нейтральною, тобто вільною від упереджень і побажань як керівництва, так і одержувачів бухгалтерської інформації;
- ✦ обачливою, тобто такою, яка передбачає та упереджує якомога більше ризиків;
- ✦ повною в усіх істотних аспектах.

Отже, щоб інформація відповідала зазначеним вимогам, бухгалтеру, який робить своє професійне судження, необхідно посылатися на прийнятність таких джерел і розглядати їх у порядку спадання (рис. 1).

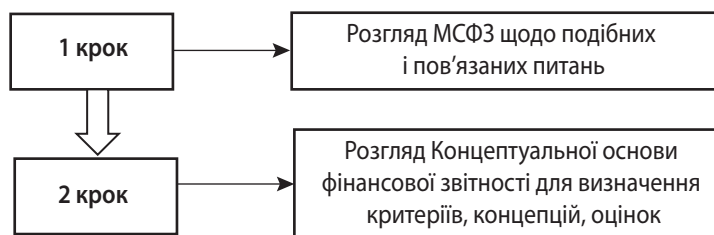

Рис. 1. Алгоритм розгляду джерел при наданні професійного судження

Джерело: авторська розробка.

Професійне судження має бути аргументованим, а не довільним, тобто дійсним і підтвердженим вагомими доказами. Прийняті рішення мають бути аргументованими, перш за все теоретично обґрунтованими, тобто необхідно переходити від теорії до практики.

МСФЗ не передбачає процедур, якщо інформація відображається в бухгалтерському обліку та звітності, і професійне судження бухгалтерів має ґрунтуватися не лише на розумових процесах або інтуїції бухгалтерів, а й на певних об'єктивних критеріях і джерелах інформації, яка необхідна для висновків. Це дуже важливо в конфліктах з регуляторами та при необхідності пояснювати своє професійне судження суддям, працівникам ДПС. Тому у МСФЗ 8 зазначено, коли бухгалтери повинні покладатися на джерела для суджень:

- ✦ актуальні нормативні акти інших органів, що встановлюють і затверджують стандарти, які

застосовують аналогічні концептуальні рамки для розробки стандартів,

- ✦ інша професійна бухгалтерська література та загальноприйнята галузева практика, за умови, що вони не суперечать МСФЗ і Концептуальній основі фінансової звітності, що стосуються подібних та пов'язаних питань.

Найбільш повно професійне судження бухгалтера здійснюється в альтернативних варіантах вирішення проблеми відповідно до МСФЗ і МСБО. У табл. 1 визначено випадки застосування професійного судження.

Існує також низка прикладів із міжнародних стандартів, де професійне судження чи вибір задіяні, але дещо завуальовані або використовуються за певних обставин, наприклад під час перевірки активів на знецінення. Приклади включають безліч варіантів розрахунку суттєвості для різних цілей і загальну відсутність цифрових вказівок у її визначенні в п. 5 МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки».

МСБО 12 передбачає визнання відстроченого податкового активу по відношенню до невикористаних податкових збитків, перенесених на наступні періоди, лише якщо існує ймовірність отримання

майбутнього оподаткованого доходу (п. 34), тобто стандарт містить так звані «відстрочені податкові активи внаслідок знецінення». Майбутній оподатковуваний прибуток прогнозується бухгалтером на основі очікувань і професійного судження. Крім того, стандарт визначає, що визнання відстроченого податкового зобов'язання для всіх оподатковуваних тимчасових різниць, пов'язаних з інвестиціями в дочірні компанії, можливе лише тоді, коли існує ймовірність отримання дивідендів у досяжному майбутньому (п. 39).

Крім того, МСБО 36 допускає «креативність» бухгалтера у визначенні показників знецінення та визначенні їх виникнення на основі різних критеріїв (пп. 12–14). Таким чином, професійне судження бухгалтера може свідчити про те, що існує обставина, за якої необхідно перевірити знецінення, наприклад основних засобів, і це суттєво вплинуло на погіршення результатів господарської діяльності [15].

Випадки застосування професійного судження за МСБО та МСФЗ

Міжнародні стандарти	Застосування професійного судження щодо:	Примітки
МСБО 1 «Подання фінансової звітності»	форм звітності, які найбільш відповідні для компанії та специфіки її діяльності	Відсутність вимог до формату звіту про фінансовий стан і звіту про сукупний дохід (обов'язково включати лише статті форм звітності, приклади форм звітності, але регламентованих шаблонів форм немає); пп. 79, 82
МСБО 2 «Запаси»	– використання методу ФІФО або методу середньозваженої собівартості для визначення вартості запасів; – необхідності вимірювання справедливої вартості, яка можлива у випадку запасів, якими володіють товарні брокери; – визначення чистої ціни продажу запасів або справедливої вартості запасів за вирахуванням витрат на їх «завершення виробництва» та витрат на збут	пп. 3, 25, 30, 31
МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів»	– можливості відображення на нетто-основі або розгорнуто потоків у звіті про рух грошових коштів; – можливості вибору виплати відсотків і дивідендів у рамках операційної діяльності або в рамках фінансової діяльності	п. 31
МСБО 12 «Податки на прибуток»	– обґрунтування ставки податку для розрахунку відстрочених податків, засновану на очікуваному способі врегулювання або відновленні тимчасових різниць	п. 51
МСБО 16 «Основні засоби»	– вибору моделі обліку на основі фактичних витрат або справедливої вартості за класами основних засобів; – визначення справедливої вартості, коли вона обрана як основа для оцінки основних засобів	Для компаній з великою кількістю основних засобів цей вибір сильно впливає на чисті активи у фінансовій звітності та рівень амортизації, а отже, і на результати компанії за період; п. 29, 31, 34
МСБО 19 «Виплати працівникам»	– обґрунтування доцільності відповідних даних для розрахунку пенсійних зобов'язань	Розрахунок пенсійних зобов'язань базується на оцінці рівня смертності, останньої заробітної плати тощо, тобто враховується теорія ймовірності; п. 64
МСБО 20 «Облік державних грантів і розкриття інформації про державну допомогу»	– визнання субсидій доходами майбутніх періодів або шляхом їх вирахування з балансової вартості активу	Це впливає на «розгортання» або «згортання» валюти балансу; п. 24
МСБО 40 «Інвестиційна нерухомість»	– можливості вибору для підприємства моделі обліку інвестиційної власності або за фактичними витратами, або за справедливою вартістю	п. 30

Джерело: складено за [7–14].

Що стосується визнання нематеріальних активів відповідно до МСБО 38, то капіталізація витрат на розробку починається лише тоді, коли виконуються всі критерії для початку капіталізації витрат на стадії створення нематеріального активу (п. 57). Крім того, судження дозволить бухгалтеру амортизувати

нематеріальні активи, якщо він визначить, що вони є нематеріальними активами з «визначеним» («кінцевим») терміном корисного використання (п. 88). Бухгалтер має можливість побачити, що на підприємстві є так звані нематеріальні активи з невизначеним строком корисного використання, які підлягають

щорічний перевірці на зменшення корисності замість амортизації [16].

У МСФЗ 5 свобода вибору та здійснення професійного судження може бути використана для класифікації активів, утримуваних для продажу, якщо їх реалізація очікується протягом одного року (п. 8). Бухгалтер має можливість продемонструвати, чи очікує він, що такий актив буде проданий протягом наступних 12 місяців [17].

У МСФЗ 10 інвестиція визначається як інвестиція в дочірню компанію на основі критерію «наявності контролю» (п. 4). Наявність засобів контролю передбачає збір певних доказів, який бухгалтер може робити свідомо [18].

Таким чином, професійне судження можна вважати одним із важливих інструментів регулювання бухгалтерського обліку в реалізації його основної мети – формування достовірної та повної інформації про фінансовий стан і фінансову діяльність суб'єкта господарювання, а також інструментом, що дозволяє своєчасно та адекватно реагувати на зміни, що відбуваються. У цьому випадку формування професійного судження оформляється як облікова політика організації. Але необхідно зазначити, що не облікова політика є інструментарієм реалізації професійного судження, а професійне судження є підґрунтям облікової політики сучасного бухгалтерського обліку. Використання в практичній діяльності конкретного бізнесу альтернативних варіантів професійних суджень дозволяє бухгалтеру керувати фінансовою звітністю, робити її корисною для аналізу, управління та взагалі приводить до підвищення якості цієї звітності.

ВИСНОВКИ

За підсумками проведених досліджень можна зробити такі висновки:

1. Професійне судження – це нова категорія, сформована у сфері бухгалтерського обліку, яка має власне визначення, зміст і обсяг. Керуючись своїм професійним судженням, бухгалтер здатний дієво організувати підготовку та ведення документації, готувати достовірні звіти. Це можливість висловити свою думку і на її основі прийняти рішення щодо відображення окремих операцій і подій, а потім звітувати, керуючись своїм досвідом і конкретними знаннями. Поза сумнівом, це відкриває широкі можливості для бухгалтера у сфері складання фінансової звітності.

2. МСБО та МСФЗ у більшості випадків встановлюють саме принципи, а не правила, а принципи припускають деяку частку свободи і навіть творчості для бухгалтера.

3. Використання професійного судження відбувається у випадку, коли необхідно виконати ту дію, яка не «запрограмована» в стандартах бухгалтерського обліку, і при застосуванні облікової політики

бухгалтер має зробити своє професійне судження про те, як саме вчинити, залишившись у межах облікової політики.

4. Професійне судження має бути аргументованим, а не довільним, тобто дійсним і підтвердженим вагомими доказами. Прийняті рішення мають бути аргументованими, перш за все теоретично обґрунтованими, тобто необхідно переходити від теорії до практики.

5. Використання в практичній діяльності конкретного бізнесу альтернативних варіантів професійних суджень дозволяє бухгалтеру керувати фінансовою звітністю, робити її корисною для аналізу, управління та взагалі приводить до підвищення якості цієї звітності. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Лень В. С., Нехай В. А. Професійне судження бухгалтера: визначення поняття і зміст. *Облік і фінанси*. 2016. № 3. С. 21–30.
2. Тарасова Т. О. Професійне судження бухгалтера як основа інноваційного розвитку системи обліково-аналітичного забезпечення управління. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2017. Вип. 1. С. 260–280. URL: <https://eztuir.ztu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/6563/17.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
3. Сторожук Т. М. Способи та проблеми формування професійного судження бухгалтера. *Економічний вісник. Серія «Фінанси, облік, оподаткування»*. 2017. Вип. 1. С. 195–200. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/268452957.pdf>
4. Fard M., Jahanshad A., Poorzamani Z. The Impact of Social Responsibility and Social Intelligence on Auditor's Professional Judgment with the Role of Mediating a Philosophical Mindset. *International Journal of Finance & Managerial Accounting*. 2020. Vol. 5. Iss. 17. P. 55–65. URL: https://ijfma.srbiau.ac.ir/article_15972_153c20fb504cf846059c4c6b2febfc4.pdf
5. Chari M., Steensma H. K., Connaughton Ch. Previous and Prospective Career Mobility, Client Capture, and Compromised Professional Judgment: The Withholding of Known Relevant Prior Art by Patent Lawyers on Behalf of Their Clients. *Organization Science*. 2020. Vol. 31. Iss. 2. P. 489–507. DOI: <https://doi.org/10.1287/orsc.2019.1312>
6. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8 (МСБО 8). Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки : Стандарт; IASB від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/929_020#Text
7. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 (МСБО 1). Подання фінансової звітності : Стандарт; IASB від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/929_013#Text (дата звернення: 07.03.2023);
8. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 (МСБО 2). Запаси : Стандарт; IASB від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/929_021#Text
9. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 (МСБО 7). Звіт про рух грошових коштів : Стандарт; IASB від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/929_019#Text

10. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 12 (МСБО 12). Податки на прибуток : Стандарт; IASB від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/929_012#Text
 11. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 (МСБО 16). Основні засоби : Стандарт; IASB від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/929_014#Text
 12. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 19 (МСБО 19). Виплати працівникам : Стандарт; IASB від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/929_011#Text
 13. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 20 (МСБО 20). Облік державних грантів і розкриття інформації про державну допомогу : Стандарт; IASB від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/929_041#Text
 14. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 40 (МСБО 40). Інвестиційна нерухомість : Стандарт; IASB від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/929_026#Text
 15. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 36 (МСБО 36). Зменшення корисності активів : Стандарт; IASB від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/929_047#Text
 16. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 38 (МСБО 38). Нематеріальні активи : Стандарт; IASB від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/929_050#Text
 17. Міжнародний стандарт фінансової звітності 5 (МСФЗ 5). Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність : Стандарт; IASB від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/929_023#Text
 18. Міжнародний стандарт фінансової звітності 10 (МСФЗ 10). Консолідована фінансова звітність : Стандарт; IASB від 01.01.2013. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/929_065#Text
- diating a Philosophical Mindset". *International Journal of Finance & Managerial Accounting*, vol. 5, iss. 17 (2020):55-65. https://ijfma.srbiau.ac.ir/article_15972_153c20fb504cf846059c4c6b2febfe4.pdf
- [Legal Act of Ukraine] (2012). https://zakon.rada.gov.ua/go/929_020#Text
- [Legal Act of Ukraine] (2012). https://zakon.rada.gov.ua/go/929_013#Text
- [Legal Act of Ukraine] (2012). https://zakon.rada.gov.ua/go/929_021#Text
- [Legal Act of Ukraine] (2012). https://zakon.rada.gov.ua/go/929_019#Text
- [Legal Act of Ukraine] (2012). https://zakon.rada.gov.ua/go/929_012#Text
- [Legal Act of Ukraine] (2012). https://zakon.rada.gov.ua/go/929_014#Text
- [Legal Act of Ukraine] (2012). https://zakon.rada.gov.ua/go/929_011#Text
- [Legal Act of Ukraine] (2012). https://zakon.rada.gov.ua/go/929_041#Text
- [Legal Act of Ukraine] (2012). https://zakon.rada.gov.ua/go/929_026#Text
- [Legal Act of Ukraine] (2012). https://zakon.rada.gov.ua/go/929_047#Text
- [Legal Act of Ukraine] (2012). https://zakon.rada.gov.ua/go/929_050#Text
- [Legal Act of Ukraine] (2012). https://zakon.rada.gov.ua/go/929_023#Text
- [Legal Act of Ukraine] (2013). https://zakon.rada.gov.ua/go/929_065#Text
- Len, V. S., and Nekhai, V. A. "Profesiine sudzhennia bukhhaltera: vyznachennia poniattia i zmist" [Accountant Professional Judgment: Definition of Concepts and Content]. *Oblik i finansy*, no. 3 (2016): 21-30.
- Storozhuk, T. M. "Sposoby ta problemy formuvannia profesiinoho sudzhennia bukhhaltera" [Methods and Problems of Formation of a Professional Accountant's Judgment]. *Ekonomichniy visnyk. Seriya «Finansy, oblik, opodatkuvannia»*, iss. 1 (2017): 195-200. <https://core.ac.uk/download/pdf/268452957.pdf>
- Tarasova, T. O. "Profesiine sudzhennia bukhhaltera yak osnova innovatsiinoho rozvytku systemy oblikovo-analitychnoho zabezpechennia upravlinnia" [Professional Judgment of the Accountant as the Basis of Innovative Development of the System of Accounting and Analytical Management Support]. *Problemy teorii ta metodolohii bukhhalterskoho obliku, kontroliu i analizu*, iss. 1 (2017): 260-280. <https://eztuir.ztu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/6563/17.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

REFERENCES

- Chari, M., Steensma, H. K., and Connaughton, Ch. "Previous and Prospective Career Mobility, Client Capture, and Compromised Professional Judgment: The Withholding of Known Relevant Prior Art by Patent Lawyers on Behalf of Their Clients". *Organization Science*, vol. 31, no. 2 (2020): 489-507.
DOI: <https://doi.org/10.1287/orsc.2019.1312>
- Fard, M., Jahanshad, A., and Poorzamani, Z. "The Impact of Social Responsibility and Social Intelligence on Auditor's Professional Judgment with the Role of Me-